

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.
Ček rač. št. 11.959.

NAPREJ

Stane mesečno 20 Din,
za inozemstvo 30 Din.

Oglasi: prostor 1×87 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik V., šte. 32.

Četrtkova številka »Napreja«
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze.

Stane letno 48 Din, — mesečno 4 Din.

Naročnikom »Napreja«.

Posebna pogodba, ki jo je bivši predsednik naše stranke sam in brez vednosti drugih odgovornih činiteljev sklenil z Zvezno tiskarno v Celju, nam je zaprla sapo. Sama na sebi bi tega ne bila dosegla, ker smo bili zmožni od 19. junija do zadnjega julija plačevati tudi posebne dobičke, ki niso bili samo kapitalistični, ampak jih je zahtevala tiskarna iz političnih razlogov z namenom uničiti »Naprej«. Ker se je postavila tiskarna na stališče, da je s Korenovo pogodbo razveljavljena prejšnja pogodba, ki jo je sklenila 29. aprila z nami ob Korenovem sodelovanju, je mislila, da ima proste roke in da bomo morali plačevati toliko, kolikor bo zahtevala. Zato nam je naknadno zaračunala še zelo visoko najemnino in od 23. julija podražila tisk za 10%. Tudi to dvojje smo morali požreti, kajti čeprav smo bili v dogovoru z drugimi tiskarnami, vendar se dnevnik nikakor ne more preseliti kar čez noč, zato smo morali spustiti sem ter tja kakšno številko. Ko smo sklenili pogodbo s tiskarno v Krškem, po kateri je ta prevzela tisk »Vorwärtsa« od 3. avg., tisk »Napreja« pa od 23. avg. in ko smo objavili, da izide »Vorwärts«, ne da bi ona dobila naročilo, je mislila, da nam more še bolj nagajati, zato nam je 1. avg. ob 11. uri, ko je bil »Ljudski glas« že ves postavljen, podražila še za 10% in sicer kar od takoj, to se pravi pravzaprav že tudi za nazaj, ker je obenem predložila že zvišan račun za »Ljudski glas«. Prisilili smo jo, da je tisti račun še spreminila, toda nadalje pa nismo mogli tiskati pri njej, ker bi bili morali radi njenega oderuštva izdajati »Naprej« samo trikrat na teden, pa vendar bi morala naročnina ostati na 20 Din. Obrnili smo se na tiskarno v Krškem, in ta nam je zagotovila, da bo že tudi pred 23. avg. lahko tiskala dnevnik, do takrat pa nam ga bo tiskala vsaj trikrat na teden pričenši od 6. avg.

Na ta način so naročniki »Napreja« prikrajšani za številke od 2. do 6. avg., potem bodo imeli 1 — 2 tedna manj številke na teden, nadalje bo pa »Naprej« zopet izhajal redno.

Čitatelji, ki so zasledovali boj za »Ljudsko tiskarno« in ki vedo, kako so se je polastili »zedinjeni« bogovi dr. Korunove, Golouhove in Kristanove struje v nadi, da na ta način zaduše »Naprej«, bodo razumeli, zakaj je Zvezna tiskarna v Celju tako sovražila »Naprej«, da niti za tako visoke dobičke ni hotela tiskati ga. Razumeli bodo to tem lažje, če jih opomnimo posebno na to, da delajo vse te tri struje demokratsko [JDSarsko] politiko, da je Kristan osebni prijatelj dr. Žerjava in da je celjski Koren osebni prijatelj predsednika Zvezne tiskarne Prekorska, s katerim je za strankinim hrbtom sklenil tisto glasovito pogodbo, ki jo je skrival od konca aprila do 19. junija, ki jo je pa še tudi potem tajil, dokler mu je nismo dokazali. Politično dobro informirani čitatelji »Napreja« bodo pa tudi razumeli, zakaj je Zvezna tiskarna proti koncu tako negospodarsko in proti vsem uzancam hotela umolčati »Naprejev« glas: te tri struje imajo 12. avgusta svoj kongres in zelo všeč bi jim bilo, če bi »Naprej« umolknil vsaj pred tem kongresom, da bi Koren tam lahko proglasil, da brez njega »Naprej« ne more živeti, drugi pa da bi lahko govorili, da je »Naprej« s svojo smrtjo dokazal, da ni bilo res, kar je pisal. Posebno za Kristanovce je to važno, ki še zdaj ne marajo tožiti nas, čeprav smo dostikrat na polna usta povedali, da ni prav, če je dalo »Konsumno društvo za Slov.« l. 1920 četrtilijona za stranko, ki je večina članov tega društva ni marala, in če moramo mi, ki smo se proti korupciji borili, še zdaj nositi posledice te korupcije, ker smatrajo tisti člani našo stanko še zdaj za kristanovsko. Drugače tega četrtilijona ne morejo utajiti, nego če nam zamaše usta. To velja tudi za pristase dr. Koruna, ki so takrat za to korupcijo vedeli, pa so molčali, še več, ki razlagajo zdaj po Slovenskem, da smo mi krivi, ker smo v »Napreju« »prekmalu« pisali o korupciji!

Zavedni čitatelji to razumejo in bodo svoje dolžnosti do »Napreja« za toliko točneje izpolnjevali, kolikor bo nezavednih radi tega nereda odreklo na-

ročnino. Če bodo vse zapreke odstranjene, bo »Naprej« kmalu zopet redno izhajal vsak dan. Pa tudi manjkrat na teden bo dovolj, da povemu proletariatu, da pomeni kongres 12. avgusta zedinjenje Kristanove, Golouhove in Korunove politike.

K sporazumu in zedinjenju.

S pozivom organizacije KDZ v breziškem okrožju, objavljenem v 145. šte. »Napreja«, zlasti s 3. točko njenih sklepov, na katero je pokrajinsko tajništvo že odgovorilo, se strinjam. Kar se pa od delegatov zidanoske konference zahteva, na to je s. Anton Thaler kot konferenčni predsednik dne 19. julija precej jasno odgovoril. Vendar pa mu ni bilo mogoče vse razprave natančno opisati, kakor se je vršila, ker ne eden ne drugi ni bil stenografije zmožen, spomin pa je le spomin. Torej bom tudi jaz nekaj pripomnil.

Izjavljam, da sem bil že spočetkoma nevoljen, ko sem čital, da mariborska organizacija ni uvaževala sklepov pokrajinskega odbora z dne 6. aprila in ni odposlala celveru delegatov iz različnih strokovnih organizacij in je bila samo železničarska organizacija zastopana z njene strani. Po sestanku na kolodvoru smo se podali v gostilno, kjer se je vršil ločeni pogovor skupin. V naglici sem našim delegatom predložil predloge, kakor sem se namenil, da bi bilo mogoče priti do resnega, tako zaželenega sporazuma s samolastno odcepljeno mariborsko organizacijo. Predlogi so bili od naših sodrugov za debato sprejeti.

Okoli polenajstih smo se šele vsedli k razpravi in sodruga Thalerja v predsedstvo, s. Bahuna iz Maribora pa kot namestnika izvolili. Moje prvo vprašanje je bilo, zakaj niso odposlale mariborske strokovne organizacije svojih zastopnikov, n. pr. pekovski, stavbinske i. t. d. S tem nisem hotel delati razpravi nobene zapreke, pač pa sem želel, da nam potrdijo, če so ostale stroke poslane današnjo delegacijo sporazumno z železničarsko in sem zahteval v tem oziru garancijo, da v poznejšem času neprisotne stroke ne bodo oporekale priznanju delegacije. Dobil sem odgovor, da smo v tem oziru lahko brez skrbi, ker oni so izbrali železničarje samo z ozirom na to, ker jim pride vožnja cenejša nego drugim osebam, je rekel Bahun in še pripomnil: Saj pri vas, vem, da menda tudi nimate preveč denarja. Odgovor smo priznali kot veljaven.

S. Thaler pozove mariborske delegate, naj podajo svoje izjave v dosego sporazuma. S. Thaler je v 157. šte. »Napreja« objavil tozadevno Bahunovo izjavo, ki se ne strinja s 6. točko pravilnika, ker deli člane v tri vrste. Ni pa objavil, kar je še bolj sporno nego 6. točka, ki veli: Pravi člani so tisti sodrugi, ki so že najmanj tri leta organizirani. Le taki člani morejo biti izvoljeni.

Po mojem mnenju za strankine funkcionarje niso podali odkrite izjave, zakaj jim triletna doba ni všeč. Bili so za krajšo dobo in po njihovem mnenju bi mogel vsak sodrug, ki pride n. pr. iz Nemške Avstrije in je tam več let bil včlanjen v socialistični stranki, imeti takoj ob vstopu polne pravice.

K temu sem podal svoje mnenje iz lastne izkušnje in sem bil proti skrajšanju karenčne dobe. Zakaj? Naš stari pravilnik je določal trimesečno dobo, pa smo imeli baš v Trbovljah slučaj, da so komunisti, to je novopristopivši ekstremisti, pod Golouhom in Lemežem dosegli večino nad glasovi dolgoletnih socialističnih članov. Prej so vedno kričali o zedinjenju s komunisti in so skušali s terorjem vplivati, da sprejmemo komunistični program, kar se z naše strani ni zgodilo. Pod večnim pritiskom smo pričakali redni občni zbor kraj. organizacije. Vršila sta se dva zbora. Prvi je bil neveljaven, na drugem se je sklenil sporazum, da se je izvolilo v odbor 6 starih borcev in 6 novih ekstremistov. Po tednu dni je novoizvoljeni tajnik Hlebs poklical na pomoč komunista Golouha, ki je predaval o francoski komuni. Koncem debate pa je samolastno, brez odborove seje sklical izredni občni zbor še isto nedeljo. Posledica je bila, da so stari člani

odbora takoj demisionirali in podali protestno izjavo. In konec je bil ta, da so ekstremisti postavili popolnoma nov odbor in odnesli vse imetje, krog 5000 K. To je uspeh slabega pravilnika oz. točke o trimesečni karenčni dobi. Radi te izkušnje sem proti skrajšanju dobe.

Moji predlogi za spremembo pravilnika so bili: § 6., 1. odstavek naj se končno glasi, da za kandidate v narodno skupščino ali srezke skupščine tudi ne velja izjema;

§ 5. točka a) naj se glasi, da mora biti vsak član naročen na kak politični strankin list;

§ 47. naj se glasi: V slučaju razpusta ali po redno pretečeni dobi parlamenta, se morajo v stranki sami izvršiti predvolitve takoj ali prej ko mogoče za nosilce liste. V celem okrožju vse organizacije izvršijo te volitve z glasovnicami in tajno. Kandidat, ki pridobi večinsko zaupanje, se postavi kot nosilec. Srezke kandidate volijo organizacije dotičnega sreza samostojno. Po izidu teh volitev postavi pokrajinski zbor končno veljavno oficalno listo, katero je predložiti glavnemu odboru SSJ v obvestilo, da jo javno razglasi.

To so bili predlogi, ki sem jih v dobrem mnenju predlagal za spremembo pravilnika; nasprotno pa ni bilo od mariborske delegacije nikakega konkretnega predloga. Najbrže ni imela nikakega pooblastila za spremembo pravilnika, pač pa je bila naša delegacija ali vsaj jaz mnenja, da spadajo vse navedene pomanjkljivosti v rešitev pred pokrajinski zbor. V tem smislu je bila prva in tudi druga točka sporazuma podpisana. Razloge k svojim predlogom pojasnim na koncu tega članka.

3. točko sporazuma treba bolj natančno premisliti, ker je šlo za strankino glasilo, ki je bilo vedno sporna točka, saj je opozicija vedno želela, da spravi strankin list s pozorišča in žnjim pravilno voljeno pokrajinsko tajništvo in ves pokrajinski odbor. Da bi se o stvari sporazumeli, sem postavil sledeči predlog:

Z dnem 1. maja se strankino glasilo spremeni imenom v »Glas proletarca«. Izhaja naj kot dnevnik začasno v ravno isti tiskarni. Vsa aktivna in pasiva »Napreja« se prenese na novo glasilo, v kolikor so nastala po trboveljskem kongresu. Za prejšnji »Naprejev« dolg je odgovoren istočasni konsorcij. Ta dolg naj izvrševalni odbor oziroma tiskarna sama, če treba, sodnijsko iztirja.

Vsi ostali politični listi, ki se prištevajo k SSJ, prenehajo istotako z 31. aprilom samostojno izhajati, razen »Volksstimme«, ki bi se tiskala še nadalje v Mariboru [v Ljudski tiskarni].

Vse dosedanje redakcije se pridružijo za sodelovanje z glavnim uredništvom dnevnika v povečani obliki, ki jo določi izvrševalni odbor.

»Enakost« in »Rdeči prapor« se združita kot prilogi dnevniku in ta bo izhajal vsako nedeljo na 8 straneh kot glasilo za člane KDZ.

Za sigurnost in obstanek navedenih listov se vse politične in strokovne organizacije zavežejo za zbiranje novih naročnikov. Naročilo naj bi se vsem govornikom, naj na Prvega majnika poročajo o sporazumu in o pomenu strankinega časopisja.

S. Thaler poroča o govoru Bahunovem, da je glede tiska predlagal, naj se vsi trije listi ukinejo. Zgoraj stoji moj predlog, kar se pa Bahuna tiče, je bil ta mojemu predlogu nasproten, ker se mu je zdelo nemogoče v tako kratkem času izvršiti vse potrebno glede spremembe imena*.

Danes si lahko predstavljam, zakaj je šlo Mariborčanom v tako naglem tempu za sporazum. Bila je zdaj Ljudska tiskarna, katero so Uratniki in Koruni na tako umeten način in po zakonitem potu — »Naprej« to drugače imenuje: z zakonito tatvino — spravili v roke nekaterim enotnofrontarjem Golouha pa so Mariborčani le prvi hip »odžagali«, ko so videli, da je stranko razbijal. »Odžagani« Golouh zopet na veji sedi.

Popolnoma prav dam s. Thalerju, ko pravi: Sodrugi, prevdarite sedaj, kaj se je zahtevalo na

Nam se zdi tudi tako, ne glede na to, da bi moral o spremembi določati prej še strankin zbor. Op. ur.

Iz Dravske doline. Pod tem naslovom piše „Vorwärts“: Na Muti so imeli kovinarji mezdno gibanje in je bil sklican shod za 10. julija. Na takem shodu je treba seveda tudi zastopnika centrale in predsednik kovinarjev bi bil najbolj na mestu — pa ga ni bilo. Tudi tajnika ne, niti blagajnika, niti nobenega kovinarja — ampak je prišel zastopnik, ki pozna najbrž usnjarsko stroko, kovinarske pa ne in razmer pri kovinarjih tudi ne. Če bi bil vsaj s. Čeh prišel iz Maribora, ki kot okrožni strokovni tajnik nekaj pozna položaj, čeprav ni kovinar! Čudno je pri kovinarjih, odkar vodi centrala „nepolitično“ politiko.

Vestnik „Svobode“.

Sv. Lovrenc na Pohorju. To soboto nadaljevanje esperantskega tečaja ob običajni uri.

Objave.

Rudolfu Čebularju, [ki mi v zadnji „Enakosti“ naprtuje, da sem organiziran šele od junija dalje.] Napraviva v tej zadevi kratek proces: Če mi ne moreš iz legitimacij, ki jih dobiš pri meni v pogled, dokazati, da sem od tega časa organiziran v SSJ, ne pa od vsega početka, naj velja pred vsemi, da si lažnjiv individij. Istotako naj velja, da si Kljukec, ki iz kruhaborstva ponavlja v javnosti, kar je na članskem zborovanju izrekel njegov dobronik, če se strahopetno odreš dokazovanju kakor drug možakar tvoje sorte, „tridesetletni socialist“ Felicijan, ki sem ga javno pozval, naj poda dokaze, kdo je baraba, jaz ali on. S takimi kratkimi procesi bo proletariat bržkone še najprej rešen nadleže, da se producira v njegovem časopisu nesposobni karakterji, ki hočejo z zavestnimi lažmi in na račun tujih hrbtov splezati do slave. Požuri se, ker zadeva je zate častna; drugače bo 20.000 ljudi po Sloveniji vedelo, da si Kljukec, vreden svoje kljukčarske družbe, katera nima drugega opravila, nego voditi s pučarijami proletariat za nos in mu razbijati organizacije. Ne reflektiram na to, da bi dal v „Enakost“ kak popravek, če se izkaže, da si smešen lažnjivec, ker vem, da bi bilo tvoji močatosti in morali in morali ter močatosti onih, ki

jim pošiljaš svoje izmišljotine, nerodno popraviti storjeno krivico. — Karlo Kocjančič.

Dopisniku „Enakosti“ Brezmuščaču je s. Leskošek v zadnjem „Ljudskem glasu“ posvetil odgovor, ki je zanj velike važnosti, ker je vsak človek upravičen in dolžan braniti svojo čast pred ljudmi, kateri se poslužujejo najnižkotnejšega obrekovanja, da uničijo svojega političnega nasprotnika, čeprav pri tem kričijo: Proč z osebnostjo. Ta obramba s. Leskoška se nam je zdela prehudaj, zato smo par stvari krajšali. Proti temu se je pritožil in tako smo prisiljeni objaviti naslednje kot „poslano“: Sodrug Leskošek vztraja pri tem, da opozorimo „Brezmuščača“ in očetu 4 otrok, če pozna tistega, ki se je napram ženski krasoti izdal za samca? Nadalje: če pozna „Brezmuščača“ tistega, ki mu je njegov pomočnik očitaj, da je izrabljaj svojo služkinjo, kar ni ostalo brez posledic, in če pozna tistega, ki se je med časom splošne stavke okoristil z blagom in se udinjal ženam zaprtih sodrugov, in če pozna tistega, ki je napravil dolgove JSDS in jih še ni plačal in če pozna tistega, ki je med stavko na prostem bil ter igral po cele noči karte s policajem? Naš dopisnik je pripravljen priobčiti svojo biografijo, če mislijo razni Brezmuščači krasti mu ugled, obljubil pa je, da bo istočasno objavil biografijo drugih činiteljev iz vrst zedinjevalnih apostolov in njihovih trabantov, dasiravno ve, da spolno občevanje ne spada k strankini taktiki. To bo storil le na izzivanje tistih, ki imajo maslo na glavi.

Listnica uredništva. Sodr. F. R. Trbovlje: Tvoj članek smo prejeli, za to številko pa prepozno in tudi prostora ni več. Pride v prih. „Lj. gl.“ Pozdrav!

Izjava.

V Ljudskem glasu z dne 2. avgusta 1923, štev. 31., mi očita s. Leskošek, v članku „Dopisniku Brezmuščaču na uho“ sledeče nečedne stvari: da sem že davno zedinjen z generali, ki jim gre za stolčke, ki se bodo pri razdeljevanju političnega plena razdeljevali. Nadalje, da sem pisal meseca februarja pismo s. Svetku, da mora s. Leskošek na vsak način iz Celja, ker drži z organizacijami in misli trezno. To mi naj s. Leskošek dokaže, če ne je čisto navaden obrekovalac in tat časti.

Franjo Koren.

Utrinki.

Vojaška disciplina sloni na pokorščini podložnih do avtoritete predpostavljenih — socialistična disciplina ne pozna pokorščine in avtoritete, temveč korenini v zavednosti in spoznanju.

Militarizem ne potrebuje za svoje prosvetanje nikakega prosvetljevanja ljudstev, najneumenjši vojak so najboljši — nasproti temu pa socializem brez ljudske prosvete ne more iti noben korak naprej, ker samo prosvetljeni postanejo lahko socialisti.

Razvoj sili nevzdržema k spremembi družabnega reda. Iz najstarejšega sistema gospodarjev in sužnjev se je rodil fevdalni red, iz tega meščansko-kapitalistični, iz tega se izcimi brez vsakega obzira socialistično gospodarski. Treba pa je povedati vsem in tudi pionirjem bodoče družbe pravičnosti in enakosti, da ne pojde razvoj duševno za noben korak naprej, dokler ostanemo ljudje živine. Tudi socialistični red z ljudmi živinami je samo živalski red.

Zahvala.

Podpisani Franc Sodja se najtoplejše zahvaljujem vsem onim delavcem, ki me blatijo in krajejo mojo življensko eksistenco in čast funkcije obratnega zaupnika in prenašajo zunanje laži v notranjost, hoteč ubiti mene kot osebo po eni strani, po drugi pa uničiti ono, kar smo si zavedni delavci v teku več let priborili potom naše strokovne org. kovinar. Gosp. ravnatelju povem, da so besede, ki mi jih predbaciva, neresnične, ker nisem imenoval njegove osebe in ne vem ničesar slabega o njem. Zato želim, da mi gosp. ravnatelj pove tudi osebo, ker želim prijateljstva z vodstvom tovarne kakor tudi z delavstvom. Izvajal bom konsekvence nad vsakim takim delavcem, četudi sodrugom, ki raznaša neresnične vesti o meni. Resnico želim slišati v obraz od vsakega, neglede na levo ali desno, ker se zavedam, da le pravičnim potom in z odkritim srcem dosežemo to, k čemur nas sili boj, pravo človeško družbo.

Franc Sodja, l. r.
obratni zaupnik, Dobrava-Jesenice.

Žika

je najboljši in najbolj zdravi nadomestek za pravo kavo. Zahtevajte jo pri svojem trgovcu:

Pražarna „Žika“ d. z. o. z.
Ljubljana — Rož. dol.

Palma

Ne na nisko ceno
temveč na kvaliteto

morate paziti kadar kupujete gumi potpetnike. Zahtevajte od Vašega čevljarja izrečno Palma kaučuk pete in potplate.

Šivarje in modelne mizarje, ter strojne ključavničarje in monterje iščejo za takoj Strojne tovarne in livarne, Ljubljana.

Dve snažni mesečni sobi iščeta dva samca v Krškem, Vidmu ali v bližini, eventuelno eno z dvema posteljama. Ponudbe na upravo „NAPREJA“ Krško, tiskarna br. Rumpret.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odb. SSJ in KDZ).
Odgovorni urednik I. Pirc.
Tiskarna bratov Rumpret v Krškem.

Dve opremljeni lepi sobi se oddasta s 15. avg. v Celju, Gregorčičeva ul. 1. [Sobi imata lahko poseben vhod, ali tudi skupnega.] Event. se odda tudi vsaka zase posebej.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČISKANSKA ULICA ŠTEV. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE
LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

Stereotipija

Litografija

And. Jakl tovarna kož in čevljev d. d.

Prodajalna LJUBLJANA, Poljanska cesta štev. 13.

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških čevljev iz telečjega boksa v vseh barvah, govedjega boksa in rjave kravine.

Solidno delo!

Nizke cene!

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA

ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

Kapital in rezerve Din. 17,5000.000.

Brzjavi; Trgovska.

Tel.: 139, 146, 458.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana
[menjalnica v
Kolodvorski ulici]